

HØRINGSNOTAT VEDRØRENDE UDKAST TIL LOVFORSLAG OM ÆNDRING AF SELSKABSLOVEN, ÅRSREGNSKABSLOVEN, LOV OM ERHVERVSFREMME, LOV OM FINANSIEL VIRKSOMHED OG FORSKELLIGE ANDRE LOVE (ÆNDRING AF VISSE LOVE OG BESTEMMELSER PÅ ERHVERVSMINISTERIETS OMRÅDE SOM FØLGE AF OPGAVEBORTFALD)

6. november 2024

1. Indledning

Det fremgår af regeringens 2030-plan, at regeringen løbende vil forholde sig til, hvilke opgaver statsadministrationen skal varetage – og på hvilket niveau – og at regeringen er parat til at se fordomsfrit på, hvilke projekter og opgaver der kan nedprioriteres eller helt bortfalde.

Lovforslaget har på den baggrund til formål at:

- Ophæve betingelserne for at yde økonomisk bistand (kapitalejerlån) til selskabets kapitalejere og ledelsesmedlemmer samt kapitalejere og ledelsesmedlemmer i selskabets moderselskab m.fl.
- Ophæve kravene om rapportering af måltal og faktiske procentfordeling for andelen af det underrepræsenterede køn i virksomhedens øverste ledelsesorgan samt øvrige ledelsesorganer i årsregnskabslovens § 99 b.
- Ophæve Erhvervsstyrelsens hjemmel til mod behørig legitimation og uden retskendelse at få adgang til erhvervsmæssige lokaler og transportmidler til brug for styrelsens tilsyns- og kontrolopgaver i eksportkontrollovens § 1 f, stk. 2.
- At samle udpegningen og understøttelsen af klynger i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.
- Ophæve den særlige enhed for håndhævelse og piratkopiering, der under særlige betingelser kan afgive vejledning i konkrete sager om piratkopiering. Der er modtaget et høringssvar, hvori der bakes op om denne del af lovforslaget.
- Nedlægge Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens enhed for pålidelighedsvurderinger ved en ophævelse af udbudslovens § 138, stk. 1, 2. pkt.
- Ophæve kravet om tilladelse for finansielle rådgivere. Formålet er at forenkle antallet af tilladelser inden for den finansielle regulering.
- Afskaffe egnethedsvurdering af bestyrelsesmedlemmer, der ikke er bestyrelsesformænd, i mindre pengeinstitutter og gruppe 2-forsikringsselskaber.

- Afskaffe lovgivning om nationale refinansieringsregistre.
- En nedskalering af offentlig forbrugerinformation, da der ikke er behov for særskilte offentlige informationsindsatser, som løses tilfredsstillende af private aktører.
- Afskaffeanmeldelseskrav for visse dele af det tekniske grundlag m.v. på forsikringsområdet. Formålet med ændringen er blandt andet at lette de administrative byrder for erhvervslivet.

Forslaget har været sendt i høring den 3. september 2024 med høringsfrist den 3. oktober 2024 til i alt 373 myndigheder, organisationer m.v. Efter høringen er lovforslagets titel præciseret.

Der er modtaget en række høringssvar med konkrete bemærkninger til udkastet til lovforslag.

De generelle bemærkninger til lovforslaget gennemgås nedenfor i afsnit 2. Konkrete bemærkninger til de enkelte emner i lovforslaget gennemgås og kommenteres nedenfor i afsnit 3.

Nogle af de modtagne høringssvar indeholder bemærkninger af redaktionel og teknisk karakter. Disse kommentarer omhandler dog ikke substansen og omtales derfor ikke nærmere i dette notat. Herudover indeholder enkelte høringssvar bemærkninger, som ikke angår lovforslaget, hvorfor de ikke nærmere omtales i notatet.

2. Generelle bemærkninger

CO-Industri kan tilslutte sig, at de relevante regler ophæves og oplyser, at det er deres tilgang, at med de regler om ansvar, der flyder af EU selskabsretten og selskabsloven, vil det være forsvarligt at ophæve reglerne. CO-Industri er af den opfattelse at ophævelsen af reglerne vil indebære en administrativ lettelse for danske virksomheder, hvilket de støtter.

DI bakker op om regeringens målsætning om at skære i det statslige årsværk, og er dermed positivt stemte overfor at ændre lovgivningen på Erhvervsministeriets område for at sikre opgavebortfald. DI støtter forslaget om ophævelse af selskabslovens bestemmelser om lån til kapitalejere, ledelsesmedlemmer mv. DI støtter ligeledes forslaget om ophævelse af kravet om rapportering af måltal mv. for andelen af det underrepræsenterede køn.

Danske Rederier bakker op om formålet om at ophæve opgaver og initiativer fra statsadministrationen, som ikke giver mening at udføre. Danske Rederier støtter forslaget om at ophæve nationalt krav til at yde kapitalejrlån, så der alene kræves, hvad der fremgår af EU's selskabsretlige regler.

Danske Rederier er positiv overfor, at hjemlen til at foretage udgående kontrolbesøg på eksportkontrolområdet afskaffes. De støtter, at der i stedet fokuseres på indberetninger, vejledning og dialog med virksomhederne.

Danske Rederier noterer sig forslaget om ophævelse af rapporteringskrav i årsregnskabslovens om det underrepræsenterede køn bl.a. som følge af de nye rapporteringskrav i CSRD og særligt, hvis regelforvirring og dertil byrder for erhvervet kan undgås.

Finans Danmark støtter overordnet, at regeringen løbende forholder sig til, hvilke opgaver statsadministrationen skal varetage, således at myndighedernes ressourcer bruges bedst muligt i samfundets interesse.

FSR bemærker, at der gennem tiden er brugt mange ressourcer i Erhvervsstyrelsen på at kontrollere og håndhæve reglerne om kapitalejrlån. Selskaberne og selskabernes revisorer har også brugt mange ressourcer på at rydde op og ”reparere”, når der forekom ulovlige udlån. FSR anfører, at set i det lys lyder det hensigtsmæssigt, at reglerne ophæves, men de har dog samtidig en række betænkeligheder ved at ophæve reglerne.

DE støtter forslaget om ophævelse af oplysningskravet i årsregnskabslovens § 99 b med henvisning til, at der er behov for at reducere kompleksiteten i reglerne og skabe sammenhæng med de nye rapporteringsstandarder, der er udsted i medfør af CSRD.

Kuratorforeningen kan ikke tilslutte sig lovforslagets § 1 om lovliggørelse af lån til kapitalejere, ledelse og moderselskaber ved ophævelse af selskabslovens §§ 210-212. Det er Kuratorforeningens opfattelse, at lovliggørelse af sådanne lån vil få negative konsekvenser for det långivende selskabs kreditorer, herunder i høj grad Skatteforvaltningen som tvangskreditor, og at kreditorernes interesser ikke ses varetaget tilstrækkeligt ved lovforslaget. Dette gør sig særligt gældende i det tilfælde, hvor der udlånes midler til fysiske personer, som er nærtstående til selskabet.

Landbrug og Fødevarer støtter de foreslåede ændringer i selskabsloven om kapitalejrlån.

EIFO anfører, at planer om ligestillingsfremmende tiltag og de afledte effekter antageligvis vil udeblive, når måltal for andelen af det underrepræsenterede køn ikke skal rapporteres.

EQUALIS støtter eliminering af overlappende rapporteringskrav, men stiller sig uforstående over for hensigten med at afskaffe afrapportering efter årsregnskabslovens § 99 b.

Finansforbundet finder det kontraintuitivt at udvande et af de få lovfæstede redskaber til at fremme det underrepræsenterede køn på de danske ledelsesgange i en tid, hvor der er et stigende fokus på at øge diversitet og fremme en mere ligelig kønsrepræsentation i samfundet.

Kvinderådet finder det bekymrende, at kravet i årsregnskabslovens § 99 b foreslås ophævet, uden at der implementeres et nyt værktøj, og at der i stedet indføres mangfoldighedspolitik, der lader det være op til den enkelte virksomhed at afgøre om ligestilling skal registreres. Kvinderådet anfører, at en afskaffelse af måltal vil få store konsekvenser for den nuværende ligestillingsudvikling.

Institut for menneskerettigheder anfører, at en ophævelse af § 99 b i årsregnskabsloven væsentligt svækker reglerne om måltal og politikker, som har til formål at sikre en mere ligelig kønsfordeling i selskabers ledelser.

TEKNIQ Arbejdsgiverne bakker som udgangspunktet op omkring regeringens ambition om at reducere staten med 1000 årsværk.

TEKNIQ Arbejdsgiverne støtter op om afskaffelsen af kontrolbesøg på eksportkontrolområdet, men bemærker, at det fortsat skal sikres, at virksomhederne har mulighed for vejledning efter behov.

Djøf finder det uforståeligt, at regeringen vil fjerne virksomhedernes rapporteringspligt efter § 99 b i årsregnskabsloven, som udgør en central del i arbejdet med at sikre transparens samt mulighed for benchmarking.

RettighedsAlliancen bemærker, at ophævelse af den særlige enhed ikke vil forringe mulighederne for at håndhæve eller beskytte immaterielle rettigheder i Danmark.

Kommentar

Høringen tegner et overordnet billede af, at erhvervsorganisationerne er enige i formålet med opgavebortfald mhp. at der spares årsværk i statsadministrationen.

Vedr. ophævelsen af de særlige betingelser for kapitalejerlån har FSR betænkeligheder ift. overtrædelsen af de generelle betingelser i selskabsloven og skattelovgivningens regler. Kuratorforeningen kan ikke støtte forslaget.

Erhvervsministeriet fastholder derfor lovforslaget.

Forslag vedr. lov om Klagenævnet for Udbud:

Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) samt Statens og Kommunernes Indkøbsservice (SKI) bakker op om forslaget.

Dansk Erhverv, Dansk Industri (DI), Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Foreningen for Rådgivende Ingeniører (FRI), IKA, Klagenævnet for Udbud, Kommunernes Landsforening (KL), Københavns Kommune, Medicoindustrien, SMVdanmark og Tekniq Arbejdsgiverne bakker overordnet ikke op om forslaget om at indføre en afgift for den tabende part i sager ved Klagenævnet for Udbud.

Kommentar

Ændringerne vedr. lov om Klagenævnet for Udbud udgår af forslaget.

3. Bemærkninger til konkrete emner

Gennemgangen og kommenteringen af de konkrete bemærkninger i høringssvarene foretages med udgangspunkt i følgende opdeling:

3.1. Kapitalejerlån.....	6
3.1.1. Kreditorbeskyttelse og -tab	6
3.1.2. Kontrol med nye kapitalejerlån.....	11
3.1.3. Kontrol med eksisterende kapitalejerlån.....	12

3.2. Rapportering om det underrepræsenterede køn	13
3.2.1. Sammenhæng til selskabsloven	13
3.2.2. Virkningstidspunkt.....	14
3.2.3. Gennemsigtighed	15
3.2.4. Ligestillingsvurdering	16
3.3. Samling af klyngeindsatsen i Danmark i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.....	16
3.3.1. Forenkling af administrationen	16
3.3.2. Implementeringskonsekvenser.....	18
3.3.3. EU's statsstøtteregele og likviditet hos klyngerne	19
3.4. Ændring i udbudslovgivningen.....	20
3.4.1. Nedlæggelse af enhed for pålidelighedsvurderinger.....	20
3.4.2. Obligatorisk udelukkelse på baggrund af integritet	22
3.5. Lov om Klagenævnet for Udbud	23
3.5.1. Klager, hvor det må stå klart for klager, at klager ikke kan forventes at få medhold i nævnet	24
3.5.2. Retssikkerhed.....	24
3.6. Ændringer på det finansielle område	25
3.6.1. Afskaffelse af tilladelse som finansiell rådgiver.....	25
3.6.2. Fjernelse af dobbeltkompetencer mellem Forbrugerombudsmanden og Finanstilsynet.....	26
3.6.3. Egnethedsvurdering af bestyrelsesmedlemmer i mindre pengeinstitutter og gruppe 2-forsikringselskaber	27
3.6.4. Anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed.....	28

3.1. Kapitalejerlån

3.1.1. Kreditorbeskyttelse og -tab

DI anfører, at lovforslaget vil - udover at reducere kontrolomkostninger for staten - reducere byrder og regelkompleksitet for virksomhederne, og vil samtidig give virksomhederne mere fleksibilitet uden at åbne op for en væsentlig misbrugsrisiko. DI bemærker, at varetagelse af kapitalejeres og ledelsesmedlemmers egne interesser forud for selskabets interesse, herunder ved at tildele sig selv lån på uforvarselige vilkår, vil således fortsat være forbudt og omfattet af de generelle beskyttelsesregler i selskabsloven, bl.a. §§ 108, 115-118, 127, 131, 150, 361-362 og 367. DI bemærker videre, at den eksisterende detailregulering af kapitalejerslån i §§ 210-212 dermed ikke er nødvendig eller proportional – og heller ikke er et EU-krav.

Kuratorforeningen anfører, at selskabslovens § 210 er udformet som et forbud med få undtagelser og fungerer som et beskyttelsesværn for kreditorerne, idet der stilles høje krav til, hvornår et selskabs nærtstående lovligt kan føre midler ud af selskabet til sig selv. Kuratorforeningen har vanskeligt ved at se, hvorledes udlån - i videre omfang end hvad der allerede tillades efter §§ 210-212 - kan være i et selskabs og selskabets kreditors interesse.

Kuratorforeningens oplyser, at det er deres erfaring, at når et selskab bliver nødlidende og tages under konkursbehandling, da kan kapitalejerlån vanskeligt inddrives af kurator, medmindre der er midler hertil i konkursboet, hvilket ofte ikke er tilfældet. Det er samtidig ikke usædvanligt, at der i selskaberne har været anvendt ikke ubetydelige midler på udgifter, der ikke er forretningsmæssigt begrundede, hvilke som følge deraf kan kvalificeres som ulovlige lån. Det er videre Kuratorforeningens erfaring, at kapitaljerne eller de nærtstående ofte ikke har evne og/eller vilje til at tilbagebetale lånet. Kurator er derfor nødt til at opgive at forfølge disse krav (tilbageøge lånene) til skade for kreditorerne, da udgifterne til at inddrive kravene overstiger det forventelige provenu. Kuratorforeningen anfører, at reglerne i selskabslovens § 118 m.fl. om sikring af tilstrækkeligt kapitalberedskab i praksis ikke udgør et tilstrækkeligt beskyttelsesværn.

Kuratorforeningen anfører, at i sin nuværende form har bestemmelsen i § 210 en forbyggende effekt, da overtrædelse af bestemmelsen er strafbelagt efter selskabslovens § 367, hvilket er nemt at konstatere som led i kurators undersøgelser, hvor undtagelserne er klart definerede. Derimod er det væsentligt vanskeligere for en kurator at vurdere (og godtgøre), om selskabslovens §118 m.fl. er overtrådt.

Det er Kuratorforeningens opfattelse, at en afskaffelse af selskabslovens § 210 vil medføre en højere risiko for misbrug af selskabets midler med tab for kreditorerne som konsekvens.

Kuratorforeningen bemærker, at det er deres erfaring, at kreditorerne, herunder Skatteforvaltningen som tvangskreditor i konkursboerne, allerede med de nuværende regler lider betydelige årlige milliontab som følge af lånydet i strid med selskabslovens § 210, som aldrig tilbagebetales til konkursboerne.

Efter Kuratorforeningen opfattelse vil en ophævelse af forbuddet mod kapitalejrlån medføre yderligere tab for selskabernes kreditorer og et betydeligt milliontab for staten, herunder Skatteforvaltningen, der forventeligt vil overstige den forventede besparelse for staten på 2,4 mio. kr., idet det forudses, at der vil blive ydet endnu flere lån til nærtstående med ringe betalingsevne. Hertil bemærkes, at størstedelen af de konkursboer, som Kuratorforeningen behandler, er uden midler og sluttes uden dividende til kreditorerne, jf. konkurslovens § 143. Der er således ikke i disse konkursboer midler til at foretage retslig forfølgelse af sådanne kapitalejrlån, hvis de nærtstående låntagere ikke frivilligt tilbagebetaler lånene, hvilket typisk ikke sker.

Finans Danmark bemærker, at ændringerne vil kunne gøre det sværere at foretage vurderingen af, om et kapitalejrlån er forsvarligt, hvilket vil kunne komme virksomhederne og i sidste ende også kreditorerne til skade.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at ophævelsen af de særlige betingelser vil øge fleksibiliteten for danske selskaber og vil være i tråd med EU's selskabsdirektiv. Videre bemærkes, at der samtidig bevares en nødvendig beskyttelse af kreditorer gennem ledelsens ansvar for at sikre et forsvarligt kapitalberedskab.

Landbrug & Fødevarer anfører, at ved at fjerne kravene om revisor- og myndighedskontrol over kapitalejrlån reduceres den administrative byrde, hvilket giver selskaberne større frihed til at fokusere på forretningsmæssige beslutninger. Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er et vigtigt skridt mod et mere smidigt og effektivt erhvervs-klima.

FSR bemærker, at skattereglerne om kapitalejrlån (ligningslovens 16 E) ikke bliver ophævet i denne forbindelse og at udlån til fysiske kapitalejere med bestemmende indflydelse (hovedaktionærer) fortsat skattemæssigt anses som hævninger uden tilbagebetalingspligt og beskattes som løn eller udbytte, uanset at der er tale om et udlån, der er lovligt efter selskabslovens regler. Det gælder, uanset om der er tale om større engangsudlån eller en løbende sammenblanding af selskabets og kapitalejrens økonomi med løbende mellemregning. Hvis lånene ikke længere er ulovlige, vil der i praksis være endnu større risiko for, at hovedaktionærer i små og mellemstore selskaber ikke er opmærksomme på, at der kan være store skattemæssige konsekvenser forbundet med et i øvrigt lovligt udlån fra selskabet. FSR oplyser, at det allerede i dag giver store problemer i praksis, ikke mindst på

grund af den dobbeltbeskatning, der ofte opstår. FSR opfordrer derfor til, at skattemyndighederne under alle omstændigheder overvejer behovet for at ændre ligningslovens § 16 E, så problematisk dobbeltbeskatning undgås.

FSR bemærker, at når der i strid med skattereglerne ikke er indeholdt kildekat ved lånets udbetaling, skal revisor også fremover foretage underretning til Hvidvasksekretariatet. I revisionspåtegninger og erklæringer om udvidet gennemgang skal revisor også fortsat oplyse om det mulige ledelsesansvar som følge af den manglende indeholdelse af kildekat. FSR ser derfor kun en begrænset lempelse i omfanget af revisors underretnings- og rapporteringspligter, da kapitalejrlån ofte vedrører selskabers hovedaktionærer. FSR bemærker derfor, at en ophævelse af reglerne i selskabslovens §§ 210-212 øger risikoen for, at selskaberne mere eller mindre bevidst kommer til at overtræde de generelle betingelser i selskabsloven og i højere grad sammenblander selskabets økonomi og kapitalejernes og ledelsens private økonomi. FSR anfører desuden, at der også er en øget risiko for, at hovedaktionærerne glemmer skattelovgivningens regler for visse kapitalejrlån, og det vil i praksis give flere problemer og i sidste ende koste skat og større rådgivningshonorar for selskaberne. Samtidig forudser FSR, at revisor skal foretage flere vurderinger af, om et selskabs udlån og løbende mellemværende opfylder selskabslovens generelle betingelser. FSR forudser således, at afskaffelsen af reglerne vil føre til en mere usikker situation.

Kommentar

En ophævelse af de særlige betingelser for kapitalejrlån vil medføre, at adgangen til at yde kapitalejrlån ikke indeholder begrænsninger ud over, hvad der er krævet efter EU's selskabsretlige regler. Dette betyder, at der fortsat vil være specifikke restriktioner ift. selvfinansiering, mens der alene skal foretages en forretningsmæssig vurdering i forhold til andre lån til kapitalejere m.v.

Erhvervsministeriet er opmærksom på, at det primære formål bag de eksisterende regler har været at beskytte kreditorerne mod, at selskabets ledelse og kapitalejere bevilger sig selv lån, som kan påføre selskabet - og derigennem kreditorerne - tab.

Det bemærkes hertil, at der fortsat vil gælde ledelsesmæssige og regnskabsmæssige forpligtelser, som skal iagttages, hvis der ydes et lån til en kapitalejer.

Ledelsen i kapital­selskaber skal sikre sig, at et eventuelt lån er i selskabets interesse og er efter selskabsloven til enhver tid forpligtet til at sikre en forsvarlig organisation af kapital­selskabets virksomhed og påse, at 1) bogføringen og regnskabsaf­læg­gelsen foregår på en tilfredsstillende måde, 2) der er etableret de fornødne procedurer for risikostyring og interne kontroller, 3) bestyrelsen løbende modtager den fornødne rapportering om kapital­selskabets finansielle forhold, 4) direktionen udøver sit hverv på en behørig måde og efter bestyrelsens retningslinjer og 5) at selskabet har et forsvarligt kapitalberedskab, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde kapital­selskabets nuværende og fremtidige forpligtelser, efterhånden som de forfalder. Bestyrelsen eller direktionen i selskaber, der kun har en direktion, er således til enhver tid forpligtet til at vurdere den økonomiske situation og sikre, at det tilstedeværende kapitalberedskab er forsvarligt.

Det bemærkes desuden, at kapital­selskabets ledelse efter selskabsloven ikke må disponere således, at dispositionen er åbenbart egnet til at skaffe visse kapitalejere eller andre en utilbørlig fordel på andre kapitalejeres eller kapital­selskabets bekostning. Endvidere må selskabets ledelse ikke efterkomme generalforsamlingsbeslutninger eller beslutninger truffet af andre selskabsorganer, hvis beslutningen måtte være ugyldig som stridende mod lovgivningen eller kapital­selskabets vedtægter. Det er desuden en betingelse, at aftaler, som indgås mellem en enekapitalejer og kapital­selskabet, kun er gyldige, hvis de affattes på en måde, som senere kan dokumenteres, medmindre der er tale om aftaler på sædvanlige vilkår som led i et løbende mellemværende.

Regnskabsmæssigt vil der stadig som følge af skemakravene i årsregnskabsloven være krav om, at et lån til kapitalejer eller ledelsen indregnes særskilt under regnskabsposten "tilgodehavende hos virksomhedsdeltagere og ledelse" på aktivsiden i balancen. Kravet er nationalt.

Derudover vil der i henhold til årsregnskabslovens § 73 være notekrav, hvis lånet er ydet til et ledelsesmedlem. Dette følger direkte af regnskabsdirektivets art. 16, stk. 1, litra e (direktiv 2013/34/EU med senere ændringer).

En ophævelse af betingelserne for kapitalejerlån i selskabsloven vil betyde, at kapital­selskabets eventuelle revisor såvel som Erhvervsstyrelsen ikke

længere vil skulle påse, at de særlige betingelser for lovligt at kunne yde lånet er opfyldt.

Lovforslaget vil derimod ikke ændre på revisors pligt til at oplyse om ikke uvæsentlig overtrædelse af skattelovgivningen, når revisor har en begrundet formodning for, at ledelsen kan ifalde et straf- eller erstatningsansvar. Revisor vil derfor fortsat skulle oplyse om fx manglende indeholdelse af kildeskat på lån til kapitalejeren, jf. erklæringsbekendtgørelsens § 7. Endvidere vil "tilgodehavende hos virksomhedsdeltagere og ledelse" i årsregnskabet balance fortsat skulle fremgå som sin egen regnskabspost.

Det er vurderingen, at det bør fremgå mere klart af lovforslaget, at den foreslåede ophævelse af de særlige betingelser for kapitalejerlån i selskabslovgivningen ikke vil medføre skatteretlige ændringer. Det er desuden vurderingen, at revisors pligt til at påse, at ledelsen overholder ledelsesopgaverne efter selskabslovens §§ 115-118, ligeledes bør tydeliggøres. Det kan ligeledes tydeliggøres, at revisor fortsat har en oplysningspligt efter erklæringsbekendtgørelsens § 7, stk. 2, når der er tale om ikke uvæsentlig overtrædelse af skattelovgivningen.

3.1.2. Kontrol med nye kapitalejerlån

Finans Danmark anfører, at de generelle regler i selskabsloven er mere skønsprægede end de konkrete bestemmelser om kapitalejerlån, som foreslås ophævet, og kan være sværere at anvende for både ledelse og andre aktører som revisorer og kreditorer. Hertil bemærkes, at de gældende bestemmelser på den ene side er formalistiske, men at de på den anden side samtidig giver nogle konkrete holdepunkter for vurderingen af kapitalejerlån forud for långivningen. Finans Danmark anfører desuden, at det ikke kan udelukkes, at en vurdering af kapitalejerlån alene efter de almindelige generelle selskabsregler, først bagudrettet vil kunne identificere de kapitalejerlån, der har vist sig at være uforsvarlige - med eventuelt tab for kreditorer til følge. Videre anfører Finans Danmark, at det ikke kan udelukkes, at det medfører et forsigtighedsprincip blandt aktørerne, herunder pengeinstitutterne, der kan få den modsatte effekt i forhold til, hvad der er hensigten med lovforslaget.

Finans Danmark opfordrer til, at myndighederne er opmærksomme på behovet for vejledning og en ny kontrolindsats af kapitalejerlån i forhold til

de almindelige generelle selskabsregler, hvis man vælger at ophæve selskabslovens §§ 210 – 212 om kapitalejerlån og dermed den hidtidige kontrolindsats rettet mod de specifikke bestemmelser.

Kommentar

Ledelsen i kapitalselskaber skal på nuværende tidspunkt - foruden reglerne i selskabslovens §§ 210-212 – allerede iagttage samme lovs §§ 115-118. Et bortfald af de nuværende regler vedrørende kapitalejerlån vil således ikke medføre en ny og uventet vurdering for ledelsen.

Høringssvaret fra Finans Danmark lægger op til, at myndighederne – i dette tilfælde Erhvervsstyrelsen - bør være opmærksomme på behovet for vejledning samt igangsætte en ny kontrolindsats i forhold til de almindelige regler. Der påtænkes ikke med lovforslaget, at kontrollen med kapitalejerlån skal erstattes med en anden kontrol. Formålet med lovforslaget er, at opgaven falder bort, og at der spares årsværk i statsadministrationen.

Erhvervsministeriet anerkender, at ophævelsen af selskabslovens nuværende §§ 210-212 vil kunne medføre et forsigtighedsprincip i den finansielle branche, som anført af Finans Danmark. Det påpeges dog samtidigt, at fx banker allerede i dag skal foretage tilstrækkelige undersøgelser, således at de kan identificere deres kunder herunder eventuelle risici ved udlån. Da et kapitalejerlån også i fremtiden fortsat vil skulle indregnes i årsrapporten, vil fx en bank have mulighed for at afkræve dokumentation for lånets vilkår fra kapitalselskabets ledelse. Dette vil herefter kunne indgå i bankens overvejelser om udlån.

3.1.3. Kontrol med eksisterende kapitalejerlån

FSR bemærker, at det fremgår af lovbemærkningerne, at Erhvervsstyrelsens kontrol med kapitalejerlån vil ophøre. FSR anfører, at det også bør fremgå af lovbemærkningerne - og måske af en lovbestemmelse – hvad der sker med eksisterende udlån, der er ulovlige efter gældende lovgivning. FSR spørger, om disse lån nu bliver lovliggjort og fra hvilken dato og anfører, at denne præcisering er vigtig i praksis – også fordi der i relation til kapitalejerlån jo ellers anlægges det synspunkt, at det er forholdene på långivningstidspunktet, der er afgørende.

FSR ønsker desuden oplyst – hvis man lovliggør disse lån med tilbagevirkende kraft – hvad der så sker med de sager, hvor selskabets ledelse er

blevet straffet for et ulovligt lån, som måske er ydet på et senere tidspunkt, end de lån, som nu bliver lovliggjort.

Kommentar

Den foreslåede ophævelse af betingelserne i selskabslovens §§ 210-212 vil ikke medføre en ændret retsstilling for allerede ydede kapitalejrlån, som måtte være ulovlige efter de nuværende regler i selskabsloven. Ophævelsen af de særlige betingelser for kapitalejrlån, vil alene have virkning fremadrettet.

Et kapitalejrlån ydet før 1. januar 2025, og som ikke opfylder betingelserne i selskabslovens §§ 210-212, vil således ikke blive lovliggjort, hvis lovforslaget vedtages i uændret form.

Erhvervsstyrelsens kontrol med ulovlige kapitalejrlån bortfalder ligeledes den 1. januar 2025 og eventuelle ulovlige lån, som består på tidspunktet for lovens ikrafttræden, og som vil skulle tilbagebetales, vil ikke blive kontrolleret.

I praksis vil det fra den 1. januar 2025 dog være muligt at yde et nyt lån, som opfylder bestemmelserne i selskabslovens §§ 115-118, og anvende dette udlån til indfrielse af det tidligere ydede ulovlige kapitalejrlån.

3.2. Rapportering om det underrepræsenterede køn

3.2.1. Sammenhæng til selskabsloven

DI foreslår, at kravene i selskabslovens § 139 c om måltal og politikker for det underrepræsenterede køn, revurderes i forbindelse med ophævelsen af årsregnskabslovens § 99 b som følge af den tætte sammenhæng mellem kravene og således, at den danske regulering fremadrettet tilpasses EU-krav i CSRD, ESRS og i kønsbalancedirektivet.

DE anfører, at kravene i selskabsloven § 139 c om måltal og politikker for det underrepræsenterede køn også bør revurderes, da de hænger sammen med årsregnskabsloven § 99 b.

Kommentar

Formålet med forslaget om at ophæve rapporteringskravet i årsregnskabslovens § 99 b er at mindske de byrder, der forbundet med dobbeltrapportering.

Det er dog fortsat væsentligt, at virksomhederne fortsætter arbejdet med at opnå ligelig kønsfordeling på både øverste ledelsesniveau og øvrige ledelsesniveauer.

Selvom om virksomhederne med ophævelsen af årsregnskabslovens § 99 b vil være undtaget fra rapporteringsforpligtelsen, så medfører det ikke, at virksomhederne vil være undtaget fra at opstille måltal for det øverste ledelsesorgan og øvrige ledelsesniveauer, samt at udarbejde en politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn på virksomhedens øvrige ledelsesniveauer.

Ved at fastholde det, understøttes udviklingen fortsat mod en mere ligelig fordeling af kvinder og mænd i virksomhedernes øverste ledelsesorganer og på de øvrige ledelsesniveauer.

Manglende opstilling af måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i det øverste ledelsesorgan og for andelen af det underrepræsenterede køn på virksomhedens øvrige ledelsesniveauer vil også fortsat kunne straffes med bøde, hvorfor virksomheder fortsat forventes at overholde lovreglerne i selskabsloven, uagtet at rapporteringsforpligtelsen i årsregnskabslovens § 99 b ophæves.

3.2.2. Virkningstidspunkt

FSR bemærker, at ophævelsen af § 99 b får virkning, før et større antal virksomheder bliver forpligtede til at aflægge bæredygtighedsrapportering efter ESRS og dermed er disse virksomheder ikke underlagt specifikke oplysningskrav om ledelsens kønsmæssige sammensætning for regnskabsåret 2024.

Kommentar

Rapportering om bæredygtighed efter årsregnskabslovens § 99 a (ESRS) træder i kraft trinvis, og de første virksomheder skal rapportere for regnskabsår, der begynder 1. januar 2024 eller senere. Forslaget om ophævelse af § 99 b med virkning fra samme tidspunkt, som de første virksomheder skal rapportere efter ESRS'erne bidrager til mindre regelforvirring og mindsker risikoen for dobbeltrapportering, så virksomhederne ikke pålægges en unødvendig rapporteringsbyrde.

3.2.3. Gennemsigtighed

FSR finder ikke den reelle nedjustering af store unoterede virksomheders rapporteringsforpligtelser om det underrepræsenterede køn tilstrækkelig belyst, ligesom Erhvervsministeriet opfordres til at fremlægge ministeriets overvejelser om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt, at måltal og politikker for det underrepræsenterede køn ikke i alle tilfælde er underlagt en rapporteringsforpligtelse.

EIFO anfører, at der i CSRD-rapportering vil være krav om rapportering om kønsfordeling i topledelsen, men ikke umiddelbart på øvrige ledelsesniveauer, og at fjernelsen af rapporteringskrav, måltal mv. i hhv. ledelsesberetning og på virk.dk vanskeliggør indsamlingen af data betydeligt.

EQUALIS anfører, at ophævelse af årsregnskabslovens § 99 b, vil eliminere datakilden og med den, muligheden for at få indsigt i virksomhedernes arbejde med kønsbalance. Dette som følge af, at selskabsloven og EU's kønsbalancedirektiv ikke indeholder specifikke krav til afrapportering, og at virksomhedernes afrapportering i forbindelse med kravene i CSRD formentligt vil indeholde oplysninger om kønsfordelinger på de øverste ledelsesniveauer, men ikke måltal.

Finansforbundet anfører, at den EU-regulering, der henvises til i lovforslaget, ikke dækker den brede målgruppe af virksomheder, der aktuelt er omfattet af § 99 b. Den nye EU-regulering gør det ikke muligt at få et overblik og følge udviklingen i måltal mv.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at der er uklarhed om EU-reglernes overlap til årsregnskabslovens § 99 b og at det er instituttets forståelse, at der ikke vil blive rapporteret på samme niveau, som hidtil efter ophævelsen af § 99 b.

Kommentar

Erhvervsministeriet anerkender, at der ikke er et fuldstændigt overlap mellem det gældende rapporteringskrav i § 99 b og rapporteringskravene efter ESRS'erne (§ 99 a) særligt hvad angår opstilling af måltal og politikker.

§ 99 b er en national bestemmelse, hvor Danmark på tidspunktet for indførelse ansås som foregangsland, for så vidt angår regler, der skulle fremme en ligelig kønsfordeling i ledelsen. De seneste år er der blevet vedtaget om-

fattende EU-regulering, der skal fremme mangfoldighed og kønsrepræsentation i erhvervslivet, og som delvist overlapper med årsregnskabslovens § 99 b.

Med indførelsen af § 99 a udvides og strømlines krav til bl.a. virksomheders oplysninger om mangfoldighed og kønsdiversitet, og med forslag om ophævelsen af § 99 b vil risikoen for dobbeltrapportering mindskes, så virksomhederne ikke pålægges en unødvendig rapporteringsbyrde. Ophævelsen sikrer samtidig en mere ensartet og effektiv rapportering om diversitet i overensstemmelse med EU's harmoniserede regler.

3.2.4. Ligestillingsvurdering

Institut for Menneskerettigheder anfører, at lovforslagets ligestillingsvurdering er mangelfuld fordi den dels ikke stemmer overens med vurderingerne i de forslag, der indførte kravene, dels ikke stemmer overens med bemærkninger i lovudkastet til kønsbalanceloven. Instituttet anbefaler, at Erhvervsministeriet foretager en ny vurdering af de ligestillingsmæssige konsekvenser i overensstemmelse med Justitsministeriets lov kvalitetsvejledning.

Kommentar

Forslaget om ophævelse af § 99 b skal ses i sammenhæng med indførelsen af en række nye EU-krav, der bl.a. har til formål at styrke virksomhedernes fokus på mangfoldighed og kønsdiversitet. Samtidig fastholdes det materielle krav i selskabsloven om, at virksomheder skal opstille måltal og politikker for det underrepræsenterede køn. Dette er baggrunden for vurderingen i lovforslaget om, at en afskaffelse af rapporteringspligten i årsregnskabslovens § 99 b forventes at få ingen eller meget begrænsede negative ligestillingsmæssige konsekvenser

De nye EU-krav sikrer harmonisering på området og bidrager i høj grad til standardiseret rapportering, transparens og sammenlignelighed, som netop var formålet ved seneste ændring af de nationale krav i 2021.

3.3. Samling af klyngeindsatsen i Danmark i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse

3.3.1. Forenkling af administrationen

Danske Rederier mener, at det er vigtigt, at der fortsat er fokus på at udvikle en erhvervsklynge for søfarten på linje med de øvrige klynger - særligt når

der tales ind i danske erhvervsstyrker, og det er fint, at erhvervsklyngerne fremover ligger under ét ministerium.

Dansk Metal, DI og Landbrug & Fødevarer bakker op om regeringens ambition om at reducere staten med 1000 årsværk og finder det på den baggrund fornuftigt at samle administrationen af klynger under samme styrelse. Man er dog bekymret for konsekvenserne af beslutningen, hvis denne ikke implementeres på en måde, der sikrer, at klyngerne fortsat kan være koblingspunkt mellem innovations- og erhvervsfremmesystemet under de samme administrative, praktiske og økonomiske betingelser, som var gældende for klyngebevillingen under Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, herunder at ordningen ikke forringes.

IDA finder intentionerne om en betydelig forenkling af det administrative set-up mulige, og der kan flytningen af hele klyngeindsatsen til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse give nogle positive administrative muligheder. Man finder dog, at de positive administrative muligheder også skal være positivt mærkbare for klyngemiljøerne og deres vidensbaserede indsatser.

Klyngeorganisationerne, som er udpeget i perioden 2021-2024, hilser en forenkling velkommen. Derfor er det vigtigt, at den kommende genannoncering ikke fører til en større administrativ byrde og en forringelse af vilkårene for den vidensbaserede klyngeindsats og den konsolidering, som klynger og videninstitutioner gennem de sidste fire år har gennemført i forhold til vidensbaseret innovation.

Kommentar

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har i sin strategi for 2024-2027 udpeget logistik og maritim teknologi som et erhvervs- og teknologiområde, hvor en offentligt finansieret klyngeindsats er mulig, og anerkender dermed, at området rummer et betydeligt innovationspotentiale. Dette faktum ændrer lovforslaget ikke på. Det er i den kommende genannoncering op til relevante parter og organisationer at beslutte, om de vil ansøge om midler til en sådan indsats inden for det pågældende område.

Med henblik på at sikre et fremtidigt erhvervs- og innovationsfremmesystem, der er genkendeligt for særligt små- og mellemstore virksomheder, finder Erhvervsministeriet det afgørende, at samlingen af klyngefinansieringen hos Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse sker så effektivt som muligt, så klyngernes tilbud fortsat opleves enkle og overskuelige, samtidig med at den tilsigtede reduktion af administrative årsværk i staten realiseres.

Det er samtidigt vigtigt for Erhvervsministeriet, at der ikke ændres ved lov om erhvervsfremmes mål om at holde antallet af offentligt finansierede

klynger til én klynge per udpeget erhvervs- og teknologiområde. Der er derfor fortsat behov for at have et offentligt finansieret erhvervs- og innovationsfremmesystem, hvor kun ét organ er ansvarligt for at udpege den bedst kvalificerede ansøger til at varetage rollen som klyngeorganisation inden for hvert erhvervs- og teknologiområde samt at udbyde finansiering hertil.

Erhvervsministeriet er i den henseende opmærksom på, at den efterfølgende implementering hos Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har fokus på at videreføre hensynet til videnbaseret innovation, herunder bl.a. at klyngerne også i fremtiden bliver koblings- og omdrejningspunktet mellem innovationsrettede indsatsen og erhvervsfremmesystemets tilbud. Det vil være op til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse at beslutte den konkrete udmøntning inden for de rammer, som lov om erhvervsfremme, herunder dette lovforslag, giver.

3.3.2. Implementeringskonsekvenser

Dansk Metal, DI og Landbrug & Fødevarer opfordrer generelt til forenklinger i bevillingerne, og man anbefaler, at man viderefører innovationsbevillingen og bevillingen til videnbaserede klyngeaktiviteter, mens en såkaldt basisbevilling, der var tiltænkt, men ikke implementeret, bliver afskaffet. Pengene fra basisbevillingen foreslås i stedet brugt til at udvide de to andre bevillinger, der begge fremadrettet skal administreres af Erhvervsstyrelsen. DI opfordrer til, at universiteter og GTS'er fortsat tænkes ind i klyngernes styring.

GTS-foreningen opfordrer til, at der nedsættes et permanent ekspertpanel, der bidrager med anbefalinger til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses udmøntning af klyngemidler til vidensspredningsaktiviteter, matchmaking og forsknings- og udviklingsprojekter, ligesom man opfordrer til, at der fra statens side fastsættes krav om, at universiteter og GTS'er skal være repræsenteret i klyngernes bestyrelser.

Kommentar

Erhvervsministeriet arbejder løbende for at nedbringe de administrative byrder for virksomheder og erhvervsfremmesystemets aktører ved at have et konstant fokus på hverken at pålægge erhvervslivet unødige byrder eller at overimplementere EU-regler. Det gælder også i den fremtidige udmøntning af klyngeprogrammet efter 2025, hvor fokus er på at sikre de enkleste regler og rammer inden for gældende regler.

Erhvervsministeriet noterer sig, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har fokus på, at de indsatsen, som lanceres, er så enkle og effektive som overhovedet muligt og med SMV'erne i centrum. Der arbejdes derfor

også på at skabe de bedst mulige rammer for den efterfølgende implementering af klyngeprogrammet hos Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.

Erhvervsministeriet bemærker i den forbindelse, at klyngerne er etableret som private juridiske enheder, som opererer på markedsvilkår. Staten lovgiver som det klare udgangspunkt ikke om den nærmere sammensætning af private juridiske enheder. Det er derfor op til klyngeorganisationerne og deres samarbejdspartnere, interessenter m.v. at sikre, at der er den rette balance mellem erhverv, forskning, civilsamfund og myndigheder repræsenteret i klyngernes bestyrelser. Dette udelukker ikke, at Erhvervsfremmebestyrelsen kan opstille udvælgelseskriterier, hvor de ansøgende juridiske enheders governance og bestyrelsessammensætning indgår.

3.3.3. EU's statsstøttere og likviditet hos klyngerne

Landbrug & Fødevarer, Dansk Metal, DI, IDA, TEKNIQ, GTS-foreningen, Erhvervs-klyngerne, Danske Offshore og Danske Arkitekter udtrykker bekymring for, at man med den forslåede forenkling ikke fortsat kan benytte et såkaldt "Letter of Comfort" fra Europa-Kommissionen fra 2018, som Uddannelses- og Forskningsministeriet fik på baggrund af den daværende "innovationsnetværksordning". Interessenterne peger på, at anvendelsen af en ændret statsstøtteretlig håndtering af midlerne til klyngerne kan medføre risiko for, at midlerne fremadrettet vil blive udmøntet på økonomiske vilkår, som klyngerne ikke ser sig i stand til at håndtere i praksis. Særligt er man bekymret for konsekvenserne af beslutningen, hvis denne ikke implementeres på en måde, der sikrer, at klyngerne fortsat kan være koblingspunkt mellem innovations- og erhvervsfremmesystemet under de samme administrative, praktiske og økonomiske betingelser, som var gældende for klyngebevillingen under Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, herunder at ordningen ikke forringes. Der opfordres derfor til at fastholde "comfort letter" i administrationen af klyngerne.

Dansk Metal, DI, IDA, Klyngerne og TEKNIQ opfordrer til ikke at skabe likviditetsmæssige udfordringer hos klyngeorganisationerne. Man fremhæver, at den hidtidige UFM-bevilling har været baseret på relativt høje forskudsudbetalinger, hvilket har været afgørende for klyngeorganisationernes likviditet. Hvis UFM-bevillingens udbetalingsmodel erstattes af de nuværende regler for DEB/ERST-bevillinger, medfører det ifølge høringssvarene en meget betydelig forringelse af klyngeorganisationernes likviditet i hele bevillingsperioden. Dette er en udfordring, som de fleste klyngeorganisationer ikke ville kunne håndtere.

Kommentar

Erhvervsministeriet bemærker indledningsvist, at høringssvarene ikke vedrører selve lovforslaget, men derimod den efterfølgende implementering og udmøntning af midlerne hos Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.

Erhvervsministeriet finder, at den fremtidige sikring af gode rammer for klyngerne er helt centralt for fremtidens innovations- og erhvervsfremmesystem.

3.4. Ændring i udbudslovgivningen

3.4.1. Nedlæggelse af enhed for pålidelighedsvurderinger

Medicoindustrien bemærker, at retstilstanden inden oprettelsen af enhed for pålidelighedsvurderinger fungerede hæderligt. Medicoindustrien er således ikke bekymret for en genindførelse af denne retstilstand, hvor det er de offentlige ordregivere, som alene foretager vurderingen af tilbudsgiveres dokumentation for pålidelighed.

Vejdirektoratet anfører, at de er ærgerlige over nedlæggelsen af enhed for pålidelighedsvurderinger. De foreslår, at der kommer en vejledning til den praksis, som enheden har oparbejdet i den periode, den har eksisteret, som der kan gøres brug af ved fremtidige egne vurderinger.

Statens og Kommunernes Indkøbscentral (SKI) anfører, at der inden oprettelsen af enhed for pålidelighedsvurderinger var en generel frygt for, at enheden ville kunne komme til at udgøre en flaskehals i sagsbehandlingen, men enheden har i SKI's erfaring vist sig at fungere upåklageligt, effektivt og på et stærkt fagligt fundament.

Danske Advokater, Foreningen af offentlige indkøbere (IKA), SKI og TEKNIQ Arbejdsgiverne anfører, at en nedlæggelse af enhed for pålidelighedsvurderinger vil medføre en mindskelse af den retssikkerhed for tilbudsgivere, der består i at få en vejledende udtalelse fra en central enhed, der har erfaring og viden med vurdering af dokumentation for pålidelighed og dermed sikrer en ensartethed i praksis for pålidelighedsvurderinger. TEKNIQ Arbejdsgiverne opfordrer på baggrund af ovenstående til, at der på anden vis sikres ensartethed i ordregivernes fremtidige bedømmelsen af tilbudsgivernes pålidelighed.

IKA, Kommunernes Landsforening (KL), Københavns kommune og SKI påpeger, at nedlæggelse af enheden vil tilbageføre byrder i form af tid, økonomi og ressourcer til de enkelte offentlige ordregivere. Der vil således være tale om en langt mindre effektiv løsning.

IKA og Københavns Kommune bemærker, at der mangler en overgangsbestemmelse til den foreslåede ændring af udbudsloven i forhold til nedlæggelse af enhed for pålidelighedsvurderinger. IKA påpeger, at det skaber

uklarhed i forhold til, hvad overgangsbestemmelsen vil være for de udbud, der bliver sendt til offentliggørelse, før den foreslåede lovændring træder i kraft, men ikke når at blive afsluttet før lovændringen. IKA anfører endvidere, at det er usikkert, hvad der gælder for de rammeaftaler eller dynamiske indkøbssystemer, der bliver indgået, før den foreslåede lovændring træder i kraft, og som indeholder en genåbning af konkurrencen.

Danske Advokater påpeger, at forslagens eneste formål synes at være, at staten skal spare penge. Ifølge Danske Advokater flyttes udgifterne til vurderingen af dokumentation af pålidelighed med forslaget reelt bare fra staten til de enkelte ordregivere i kommuner, regioner og statslige styrelser og ministerier. Det offentlige kommer som helhed dermed ikke til at spare penge, snarere tværtimod.

Kommentar

Flere høringsparter foreslår, at der til brug for ordregivernes fremtidige egne vurderinger, udarbejdes en vejledning om den praksis enheden har oparbejdet i den periode, den har eksisteret. Der er endvidere flere høringsparter, der er bekymrede for retssikkerheden for tilbudsgiverne ved nedlæggelsen af enhed for pålidelighedsvurderinger.

I forbindelse med oprettelsen af enhed for pålidelighedsvurderinger har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udarbejdet en vejledning samt skabeloner og guides til hhv. ordregivere og tilbudsgivere. Dette materiale vil blive tilrettet, så den viden der er opsamlet af enhed for pålidelighedsvurderinger bliver videregivet. Hermed er der skabt et grundlag for en mere ensartet sagsbehandling på tværs af ordregivere. Hvis man som tilbudsgiver er uenig i ordregivers vurdering af tilbudsgivers pålidelighed, er der fortsat mulighed for at klage til Klagenævnet for Udbud.

Som anført af flere høringsparter, kan der opstå uklarhed i forhold til, hvad overgangsbestemmelsen vil være for de udbud, der bliver sendt til offentliggørelse, før den foreslåede lovændring træder i kraft, men ikke når at blive afsluttet før lovændringen samt for de rammeaftaler eller dynamiske indkøbssystemer, der bliver indgået, før den foreslåede lovændring træder i kraft, og som indeholder en genåbning af konkurrencen. Det er præciseret i de specielle bemærkninger til ikrafttrædelsesbestemmelsen, at anmodninger om en vejledende udtalelse skal være modtaget hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen senest den 31. december 2024, hvis den skal behandles af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens enhed for pålidelighedsvurderinger.

Det er helt overordnet regeringens vurdering, at den budgetterede statslige merudgift til drift af enheden med fordel kan allokere til andre formål.

På baggrund af ovenstående, er det den samlede vurdering, at lovforslaget bør opretholdes uændret, dog med en præcisering af de specielle bemærkninger til ikrafttrædelsesbestemmelsen, om at anmodninger om en vejledende udtalelse skal være modtaget hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen senest den 31. december 2024, hvis den skal behandles af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens enhed for pålidelighedsvurderinger.

3.4.2. Obligatorisk udelukkelse på baggrund af integritet

KL og SKI er ikke enige i, at ophævelsen af udbudslovens § 138, stk. 1, 2. pkt., vil stille ordregivere som før 1. januar 2023, hvor kravet om anmodning om en vejledende udtalelse hos enhed for pålidelighed trådte i kraft. Det skyldes ifølge KL og SKI, at den hidtil frivillige udelukkelsesgrund om ansøgere og tilbudsgivere, som ”i forbindelse med udøvelsen af sit erhverv har begået alvorlige forsømmelser, der sår tvivl om ansøgerens eller tilbudsgiverens integritet” blev gjort obligatorisk i forbindelse med ændringen af udbudsloven i 2022. Ifølge KL og SKI kan vurdering af integritet være yderst vanskelig og ressourcekrævende, og den kan have meget alvorlige konsekvenser for den økonomiske aktør. Ifølge SKI var en af de primære årsager til indførelsen af en forpligtelse for ordregivere til at indhente en vejledende udtalelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at udelukkelsesgrunden om integritet blev gjort obligatorisk. SKI påpeger, at ordregiver fremadrettet vil være forpligtet til – uden Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens bistand eller tilsagn – at vurdere, om en given aktør har truffet tilstrækkelige foranstaltninger til at dokumentere, at der ikke længere er tvivl om den økonomiske aktørs integritet. Dette kan, ifølge SKI, indebære omfattende vurderinger af dokumentation for komplicerede konkurrenceretlige, miljømæssige, sociale, skattemæssige, immateriel- og strafferetlige forhold, der kræver specialfaglige kompetencer af en sådan faglig bredde og omfang, som ingen offentlige myndigheder fuldt ud har til sin egen rådighed. SKI bemærker endvidere, at bestemmelsen i dens nuværende udformning, kan give anledning til fortolkningsmæssig tvivl ved anvendelsen i praksis, idet bestemmelsens omfang er særdeles bredt, og kun i begrænset omfang er søgt præciseret i forarbejderne til bestemmelsen

SKI foreslår, at Erhvervsministeriet overvejer at bevare enheden for pålidelighedsvurderinger. Alternativt ønsker SKI, at udelukkelsesgrunden i § 136, stk. 1, nr. 4, om integritet ændres fra at være obligatorisk til igen at være en frivillig udelukkelsesgrund. IKA og KL foreslår ligeledes, at udelukkelsesgrunden i § 136, stk. 1, nr. 4, om integritet ændres fra at være obligatorisk til igen at være en frivillig udelukkelsesgrund.

KL anfører endvidere, at KL i forbindelse med etablering af enhed for pålidelighedsvurderinger havde et ønske om, at udtalelserne fra enheden ikke blot var vejledende men bindende, idet det helt ville afløfte den administra-

tion, der hos ordregiver er forbundet med at vurdere en virksomheds pålidelighed. Samtidig anførte KL, at der med det eksisterende kendskab udelukkende skulle tages udgangspunkt i, at der på årlig basis ville være to komplekse sager. KL og Erhvervsministeriet landede et kompromis i forhold til økonomien knyttet til vurdering af pålidelighed, der lød på, at kommunerne fra 2023 årligt skulle aflevere 0,6 mio. kr. KL påpeger, at hvis forpligtelsen til at indhente en vejledende udtalelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ophæves, skal kommunerne kompenseres økonomisk, således at kommunerne fremadrettet ikke afgiver 0,6 mio. kr.

Kommentar

Baggrunden for at gøre bestemmelsen om integritet obligatorisk tilbage i 2022 var et ønske om, at det offentlige ikke skal handle med virksomheder, der handler uansvarligt. Det var derfor en prioritet for regeringen at skærpe muligheden for at udelukke virksomheder, der har overtrådt skattereglerne eller som fx er blevet dømt for at have gjort brug af illegal arbejdskraft.

Ændringen fra frivillig til obligatorisk medførte ikke noget materiel ændring af indholdet af udelukkelsesgrunden vedrørende integritet. Forskellen var alene, at udelukkelsesgrunden blev ændret fra at være frivillig til obligatorisk, hvilket vil sige, at ordregiver ikke kan fravælge at benytte den pågældende udelukkelsesgrund. Ordregiver skal således foretage præcis samme skøn, som har været gældende siden udbudslovens ikrafttrædelse d. 1. januar 2016.

Der var ikke nogen kobling mellem oprettelse af enhed for pålidelighedsvurderinger og ændringen af udelukkelsesbestemmelsen om integritet fra frivillig til obligatorisk.

Det er på den baggrund fortsat vurderingen, at den foreslåede ordning vil medføre, at retstilstanden fra før 1. januar 2023 genindføres.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er enige i, at KL og Erhvervsministeriet landede et kompromis i forhold til økonomien knyttet til vurdering af pålidelighed, der lød på, at kommunerne fra 2023 årligt skulle aflevere 0,6 mio. kr. Ophæves forpligtelsen til at indhente en vejledende udtalelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, skal kommunerne kompenseres økonomisk, således at kommunerne fremadrettet ikke årligt afgiver 0,6 mio. kr. Dette fremgår også af lovforslagets almindelige bemærkninger.

3.5. Lov om Klagenævnet for Udbud

3.5.1. Klager, hvor det må stå klart for klager, at klager ikke kan forventes at få medhold i nævnet

Dansk Erhverv, DI, Danske Advokater, FRI, IKA, Klagenævnet for Udbud, Københavns Kommune, Medicoindustrien og SMVdanmark bemærker, at der ikke er en opfattelse af, at der generelt skulle være udfordringer med, at der indledes grundløse klager ved Klagenævnet for Udbud.

Dansk Erhverv, Dansk Industri, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, FRI, IKA, SMVdanmark bemærker, at antallet af klager over gennemførte udbud i Danmark er relativt lavt sammenholdt med antallet af udbud og lavere end i andre sammenlignelige lande såsom Norge og Sverige.

FMI bemærker, at afgiften bør have en sådan størrelse, så der opnås den tiltænkte effekt.

KL bemærker, at en afgift ikke nødvendigvis vil mindske ressourcetrækket i kommuner og regioner, og at der i stedet bør ses på at ændre reglerne for, hvad der kan klages over.

SKI bemærker, at forslaget kan bidrage positivt til, at der ikke indbringes grundløse klager.

3.5.2. Retssikkerhed

Dansk Erhverv, DI, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, FRI, IKA, Københavns Kommune, Medicoindustrien, SMVdanmark og Tekniq Arbejdsgiverne bemærker, at det i forvejen er omkostningstungt at klage til Klagenævnet for Udbud, og at en potentiel yderligere afgift vil forringe virksomhedernes retssikkerhed, da afgiften kan medføre, at en virksomhed vil afstå fra at klage, selvom det måtte være berettiget, alene på grund af risikoen for pådrage sig betydelige omkostninger. Derudover bemærkes det, at en afgift kan bevirke, at virksomheder vil undlade at deltage i offentlige udbud, idet omkostningerne ved at klage bliver for store. Særligt små og mellemstore virksomheder vurderes at blive påvirket negativt af en potentiel afgift.

FMI bemærker, at afgiften bør fastsættes på en transparent måde, og at det bør defineres, hvornår en part er den tabende part.

Kommentar

Erhvervsministeriet bemærker, at Klagenævnet for Udbud varetager en vigtig opgave med inden for lovgivningens ramme at løse tvister effektivt,

når de opstår mellem tilbudsgivere og ordregivere. Nævnet bidrager derigennem til udvikling af udbudsretten og en velfungerende konkurrence om offentlige udbud.

Erhvervsministeriet bemærker dog også, at det fortsat er erhvervsministeriets vurdering, at der er behov for at skabe en mere hensigtsmæssig incitamentsstruktur i forhold til indgivelse af klage til Klagenævnet for Udbud. Erhvervsministeriet er dog enig i, at en sådan ændring skal gennemføres på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. Den foreslåede ændring af lov om Klagenævnet for Udbud udgår på den baggrund af nærværende lovforslag, med henblik på at der kan blive foretaget en analyse af Klagenævnet for Udbud, herunder bl.a. i forhold til de incitamentsstrukturer, der er indbygget i de gældende regler og klagegebyrer, udgifter der er forbundet med driften af nævnet, sagsbehandlingsprocesser og de modtagne klager.

3.6. Ændringer på det finansielle område

3.6.1. Afskaffelse af tilladelse som finansiel rådgiver

DAFNIA støtter forslaget om afskaffelsen af tilladelsen som finansiel rådgiver og påpeger bl.a., at de væsentligste finansielle formidlere og rådgivere, herunder på boligkreditområdet, forsikringsområdet og investeringsområdet, i forvejen er underlagt finansielle tilladelseskrav og finansielt tilsyn.

Dansk Ejendomsmæglerforening (DE) støtter forslaget om afskaffelsen af tilladelsen som finansiel rådgiver, men finder det beklageligt, at lovforslaget kun adresserer den barriere, som de nuværende tilladelseskrav udgør for rådgivning om simple finansielle produkter. DE foreslår, at ejendomsmæglere skal kunne yde rådgivning om boligkredit uden at have tilladelse som boligkreditformidler.

Finansforbundet bemærker, at afskaffelse af tilladelsen som finansiel rådgiver vil betyde, at det ved rådgivning om ind- og udlån (undtagen boligkredit) ikke vil være påkrævet af have forretningsgange, ansvarsforsikring og klientkonto, hvis der modtages betroede midler. Finansforbundet anfører bl.a., at det vil medføre, at forbrugersikkerheden reduceres.

Kommentar

En tilladelse som finansiel rådgiver indeholder delelementer fra hhv. tilladelsen som forsikringsformidler og investeringsrådgiver, for så vidt angår rådgivning til forbrugere om forsikring og pension samt om investeringsprodukter. Alene rådgivning om ind- og udlånsprodukter, bortset fra boligkreditaftaler, er i dag ikke omfattet af andre tilladelsesordninger. De finansielle rådgivere, som ønsker at fortsætte med at yde rådgivning om investeringer og/eller forsikringer vil skulle søge en tilladelse som hhv. investeringsrådgiver og forsikringsformidler, og begge tilladelsesordninger inde-

holder krav om ansvarsforsikring samt klientkonto. Det fremgår af regeringens 2030-plan, at regeringen løbende vil forholde sig til, hvilke opgaver statsadministrationen skal varetage. Lovforslaget er en opfølgning på regeringens forslag til finansloven for 2025, som bunder i regeringens 2030-plan, og har til formål at gennemføre en række ændringer i lovgivningen på Erhvervsministeriets område.

Afskaffelse af tilladelsen som finansiel rådgiver vil indebære, at Finanstilsynet ikke længere skal behandle ansøgninger om tilladelse som finansiel rådgiver, føre et offentligt register over finansielle rådgivere eller føre tilsyn med de finansielle rådgivere, samt at virksomhederne kan vælge, at de f.eks. kun vil rådgive om pension og udlån, eller kun om indlån og skadesforsikring, fremfor i dag, hvor de skal kunne yde rådgivning om alle områder og derfor også have kompetencer til at kunne rådgive om alle finansielle produkter.

Reglerne om boligkreditformidling, herunder krav om tilladelse, stammer fra EU-regulering (MCD-direktivet), som er et minimumsharmoniseringsdirektiv. Det er således ikke muligt at undtage ejendomsmæglere fra at have tilladelse som boligkreditformidlere, hvis de ønsker at yde rådgivning om boligfinansiering.

3.6.2. Fjernelse af dobbeltkompetencer mellem Forbrugerombudsmanden og Finanstilsynet

DAFNIA bemærker, at det ikke fremgår, hvor i lovforslagets regeringens forslag om at fjerne dobbeltkompetencer mellem Forbrugerombudsmanden og Finanstilsynet berøres.

Kommentar

Der findes generelle bestemmelser om vildledning i markedsføringsloven. I de bekendtgørelser om god skik, der findes på det finansielle område, er der tilsvarende bestemmelser om vildledning. Dette indebærer i praksis, at både Forbrugerombudsmanden og Finanstilsynet har kompetence til at håndhæve reglerne om vildledning på det finansielle område.

Dobbeltkompetencen foreslås fjernet ved at lade vildledningsbestemmelserne udgå af god skik-bekendtgørelserne på det finansielle område. Lovforslaget berører således ikke forslaget om at fjerne dobbeltkompetencer mellem Forbrugerombudsmanden og Finanstilsynet, da dobbeltkompetencen er reguleret i bekendtgørelser. Ophævelse af vildledningsbestemmelserne i god skik bekendtgørelserne er sendt i høring.

3.6.3. Egnethedsvurdering af bestyrelsesmedlemmer i mindre pengeinstitutter og gruppe 2-forsikringsselskaber

Finans Danmark bemærker, at de støtter forslaget om, at bestyrelsesmedlemmer i gruppe 3- og 4-pengeinstitutter og gruppe 2-forsikringsselskaber, der ikke er bestyrelsesformand, undtages fra kravet om at skulle individuelt egnethedsvurderes af Finanstilsynet og meddele Finanstilsynet oplysninger til brug herfor. Finans Danmark ønsker i den forbindelse, at forslaget udvides til at omfatte flere typer institutter.

Finansforbundet bemærker ligeledes, at de støtter den foreslåede ændring, og foreslår, at ændringen udbredes til også at omfatte større virksomheder end foreslået, eller blive anvendt helt generelt.

Den Danske Fondsmæglerforening bemærker, at der bør foretages tilsvarende ændringer i fondsmæglerlovens § 75, så bestyrelsesmedlemmer i klasse 2 og 3-fondsmæglerforeninger, der ikke er bestyrelsesformænd, tilsvarende undtages fra kravet om at skulle individuelt egnethedsvurderes i forbindelse med indtræden i hvervet.

Dansk Erhverv bemærker, at ændringerne med fordel kan gøre sig gældende på tværs af de omfattede finansielle virksomheder, også større virksomheder og bemærker videre, at henset til, at det fortsat er en helt central pligt for virksomhederne selv at påse bestyrelsesmedlemmernes egnethedsvurderes, må det overvejes, om den foreslåede ændring bør udbredes til også at omfatte større virksomheder end foreslået, eller blive anvendt helt generelt.

Den Danske Aktuarforening bemærker, at de ikke støtter en lempelse af kravene til godkendelse af bestyrelsesmedlemmer i gruppe 2-forsikringsselskaber. De anfører, at blandt denne gruppe af selskaber er et væsentligt omfang af arbejdsskade- og ulykkesforsikringsprodukter, som er et kompliceret produkt, og herudover udbydes også syge- og ulykkesforsikringsprodukter. Den Danske Aktuarforening vurderer, at den foreslåede lempelse vil forværre beskyttelsen af forsikringstagerne i disse selskaber. Reglerne i dag vedrørende gruppe 2-forsikringsselskaber skelner primært på størrelsen af selskabet, og ikke på, hvor komplicerede produkter der sælges, hvorfor der stadig må stilles høje krav til bl.a. fagligheden i ledelsen af selskaberne.

Kommentar

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at bestyrelsesmedlemmer i gruppe 3- og 4-pengeinstitutter og gruppe 2-forsikringsselskaber, der ikke er bestyrelsesformand, undtages fra kravet om at skulle individuelt egnethedsvurderes af Finanstilsynet i forbindelse med deres indtræden i hvervet. Bestemmelsen medfører dog ikke, at der ikke længere stilles krav om, at disse bestyrelsesmedlemmer skal have tilstrækkelig viden, faglig kompetence og erfaring til at kunne varetage hvervet. Finanstilsynet påser således ikke kravets overholdelse i forbindelse med bestyrelsesmedlemmets indtræden i

hvervet, men virksomheden er fortsat forpligtet til at sikre, at deres bestyrelsesmedlemmer opfylder dette. Ligeledes stilles der fortsat krav om, disse bestyrelsesmedlemmer hæderlighedsvurderes af Finanstilsynet i forbindelse med deres indtræden.

Det er vurderingen, at der ikke er et proportionalt behov for at opretholde kravet om, at Finanstilsynet skal foretage individuelle egnethedsvurderinger af bestyrelsesmedlemmer i de omfattede virksomheder, der ikke besidder posten som bestyrelsesformænd. Det skyldes bl.a., at Finanstilsynet også påser, at bestyrelsen kollektivt besidder tilstrækkelig viden, faglig kompetence og erfaring. Det vurderes derfor også, at bestemmelsen ikke vil indebære en forværring for beskyttelsen af forsikringstagerne i gruppe 2-forsikringsselskaber, som anført af Den Danske Aktuarforening.

I forhold til Finans Danmarks, Finansforbundets Den Danske Fondsmæglerforenings og Dansk Erhverv's ønske om at udbrede ordningen til også at omfatte andre institutter og virksomhedstyper end foreslået, anerkendes det, at det er relevant at overveje dette. Det vil derfor fremadrettet blive vurderet, om ordningen bør udbredes. Bemærkningerne giver dog ikke anledning til at ændre den foreslåede ordning i nærværende lovforslag.

3.6.4. Anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed

Den Danske Aktuarforening støtter forslaget om at ophæve anmeldelseskravet for visse dele af det tekniske grundlag. Aktuarforeningen bemærker dog, at lempelsen af de administrative byrder for erhvervslivet samt for Finanstilsynets sagsbehandling må anses for begrænset.

Den Danske Aktuarforening foreslår supplerende, at de tre punkter (de nuværende § 29, stk. 1, nr. 4, 5 og 7) helt udgår af § 29 i lov om forsikringsvirksomhed, da oplysningerne findes andetsteds. Aktuarforeningen bemærker, at den resterende paragraf dermed harmonerer bedre med Solvens II-direktivets artikel 182, der regulerer adgangen til at kræve anmeldelse af grundlaget for beregningen af tariffer og forsikringsmæssige hensættelser.

Den Danske Aktuarforening finder det i den sammenhæng vigtigt at sikre, at forholdene fortsat håndteres rimeligt og betryggende. Aktuarforeningen angiver, at principper for genforsikring (nr. 4) og regler for afgivelse af helbredsoplysninger (nr. 5) allerede er reguleret i bilag 1 og 8 i bekendtgørelse om ledelse og styring af forsikringsselskaber m.v., og at helbredsoplysninger også er reguleret af reglerne om god skik.

Med hensyn til overførselsregler (nr. 7) angiver Den Danske Aktuarforening, at den er enig i, at der fortsat skal ske anmeldelse af de omkostnings-satser/gebyrer, der anvendes ved overførsel af pensionsordninger efter

overførselsaftalerne, da dette er omfattet af § 29, stk. 1, nr. 2. Aktuarforeningen bemærker dog, at ud over disse satser og gebyrer har overførselsreglerne/-aftalerne karakter af aftaleforhold og rettigheder og må derfor snarere ses som et supplement til forsikringsbetingelserne end som beregningstekniske regler. På den baggrund foreslår Den Danske Aktuarforening, at nr. 7 udgår af § 29. Aktuarforeningen mener dog, at det er fortsat relevant med et lovkrav om overførselsregler og fremfører, at en bestemmelse herom mere naturligt hører hjemme i lovens kapitel 8 om livsforsikringsaftaler.

Den Danske Aktuarforening bemærker, at det tekniske grundlag får en uklar status, hvis de tre forhold, som foreslås undtaget fra anmeldelsespligten, bevares som en del af det tekniske grundlag. Den Danske Aktuarforening bemærker endvidere, at såfremt de tre forhold heller ikke skal medtages ved indsendelse af det såkaldte sammenskrevne tekniske grundlag, som herved ikke vil være et fuldstændigt teknisk grundlag, forventer Aktuarforeningen, at dette i givet fald vil skulle fremgå tydeligt af en ny anmeldelsesbekendtgørelse.

Kommentar

Reglerne om det tekniske grundlag har en lang historie og understøtter forbrugerbeskyttelsen på pensionsområdet. Det overordnede formål med bestemmelsen er at sikre, at Finanstilsynet har en række oplysninger om bl.a. livsforsikringsselskabernes pensionsordninger med henblik på at føre det fornødne tilsyn med de aktuariemæssige principper, herunder at selskabernes ordninger skal kunne anses for at være betryggende og rimelige over for forsikringstagerne og andre berettigede.

Den ansvarshavende aktuar påser, at forsikringsselskabet overholder sit tekniske grundlag m.v. i medfør af § 139, stk. 3, i lov om forsikringsvirksomhed.

Det er ikke hensigten med den foreslåede lovændring at ændre på indholdet af det tekniske grundlag m.v. og den ansvarshavende aktuars opgave med at påse overholdelse af de forhold, som det tekniske grundlag m.v. indeholder.

Formålet med den foreslåede lovændring er derimod at lette byrderne for selskaberne ved at reducere mængden af oplysninger, der skal anmeldes til Finanstilsynet.

Den Danske Aktuarforenings forslag om at ændre indholdet af det tekniske grundlag ligger dermed uden for den foreslåede lovændring. Det vurderes, at Aktuarforeningens forslag vil kræve særskilte analyser og overvejelser

om konsekvenserne ved en sådan ændring af bl.a. den ansvarshavende aktuars opgave. Det vurderes derfor, at et sådant forslag ikke bør behandles som en del af den foreslåede lempelse af anmeldelseskravet for visse dele af det tekniske grundlag.

Med hensyn til status for det tekniske grundlag, er det ikke hensigten at ændre på status for det tekniske grundlag, hverken for de dele af det tekniske grundlag, der skal anmeldes, eller de dele af det tekniske grundlag, der med den foreslåede lovændring ikke længere vil skulle anmeldes. Indholdet af det tekniske grundlag m.v. er det, som oplystes i den foreslåede nyaffattelse af § 29, stk. 1, i lov om forsikringsvirksomhed uanset at visse dele af det tekniske grundlag ikke med den foreslåede lovændring vil skulle anmeldes.

Som angivet i lovbemærkningerne vil oplysningerne heller ikke skulle indsendes som en del af det sammenskrevne tekniske grundlag. Det vil således blive en sammenskrivning af de anmeldte dele af det tekniske grundlag, der skal indsendes. Det bekræftes i den sammenhæng, at det vil medføre et behov for justeringer i bekendtgørelse nr. 932 af 4. juli 2013 om anmeldelse af det tekniske grundlag, hvilket også fremgår af de almindelige lovbemærkninger afsnit 3.12.2.

4. Oversigt over hørte organisationer, myndigheder m.v.

3F, 92-gruppen, A-kassen for selvstændige, Aalborg Universitet, Aarhus BSS, Accura Advokataktieselskab, ADIPA, Advokatfirmaet Vingaards-hus, Advokatsamfundet, Aera-IP, AiiA A/S, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Akademisk Arkitektforening, Akademikerne, Akademikernes centralorganisation, Alfa-Laval Fish and Meat Engineering A/S, ALK-Abelló, Amgros, Amager Ressource Center, AM-GROS, Amnesty International Danmark, Andelskassen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES), Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP), Arla Foods, Asfaltindustrien, ATP – Arbejdsmarkedets tillægspension, AUTIG Autobranchens Industriforening i Danmark, Awapatent A/S, Banedanmark, BAT-kartellet, Bech-Bruun Advokatfirma, Bender von Haller Dragsted (advokat), Beskæftigelsesministeriet, Brancheforeningen for Aktive Ejere i Danmark, Bryggeriforeningen, Budde, Schou A/S, Business Regions - Business Region Esbjerg, Business Regions - Business Region Midtvest, Business Regions - Business Region North Denmark, Business Regions - Business Region Aarhus, Business Regions - Byregion Fyn, Business Regions – Trekantområdet, Business Regions - Udvikling Fyn, Business Regions – Udviklings Råd Sønderjylland, Bygningsstyrelsen, Børne- og Undervisningsministeriet, Capital Law CPH, Carlsberg A/S, CBS, CenSec, Centralorganisationens Fællesudvalg, CEPOS, Cereda, Chas. Hude A/S, Chr. Hansen A/S, CLEAN, Clean clothes campaign, CO-

industri, CO:PLAY Advokat-partnerselskab, Coloplast A/S, Computehare, Convatec A/S, COPA Copenhagen Patents, Copenhagen Business School, Copenhagen Fin-Tech, CSR.dk, CSR Forum, DAFINA, DAKO A/S, DAKOFO, Danders & More Advokatfirma, Danfoss A/S, Danish Life Science Cluster, Danish Sound Cluster, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Almene Boliger, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Eksport- og Investeringsfond, Danmarks Eksportråd, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Nationalbank, Danmarks Restauranter og Cafeer, Danmarks Rederiforening, Danmarks Skibs-kredit A/S, Danmarks Statistik, Danmarks tekniske universitet, Dansk Affaldsforening, Dansk Aktionærforening, Dansk Annoncørforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Automat Brancheforening (DAB), Dansk Design Center, Dansk Ejendoms-kredit, Dansk Ejendoms-mæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister (DIP), Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri (DACG), Dansk Industri, Dansk Industri Ejendom, Dansk Initiativ for Etisk Handel, Dansk Inkasso Brancheforening, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Dansk IT, Dansk Iværksætter forening, Dansk Kredit Råd, Dansk Kunsthåndværkere & Designere, Dansk Land-brugsrådgivning, DM, Dansk Metal, Dansk Mode og Textil, Dansk Offshore, Dansk Person Transport, Dansk Skovforening, Dansk Standard, Dansk Taxi Råd, Dansk Transport og Logistik (Danske vognmænd), Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Busvognmænd, Danske Destinationer, Danske Forlag, Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening, Danske Havne, Danske Malermestre, Danske Maritime, Danske Medier, Danske Rederier, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske Service, Danske Universiteter, DANVA, Datatilsynet, De Fries & Tufekovic IP, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Aktuarforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den danske Fondsmæglerforening, Den Sociale Retshjælp, Det kongelige akademi, Design Denmark, Designnævnet, Designskole Kolding, Det nationale netværk af virksomhedsledere, Det Økologiske Råd, Det Økologiske Råds sekretariat, Det økonomiske råds sekretariat (DØRS), DiaLab, Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet, Digitaliseringsstyrelsen, Digital Lead, DLA Piper Denmark Law Firm, Domstolsstyrelsen, Drivkraft Danmark, Dragsted Partners A/S, e-nettet, Ecolabel, Effektivt Landbrug, EjendomDanmark, Energistyrelsen, Energy Cluster Denmark, Erhvervshus Fyn, Erhvervshus Hovedstaden, Erhvervshus Midtjylland, Erhvervshus Nordjylland, Erhvervshus Sjælland, Erhvervshus Sydjylland, Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering, Experian, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fair Trade, Falck, FDFA – Foreningen af Danske Forsikringsmæglere og Forsikrings Agenturer, FDIH – Foreningen for Distance- og Internethandel, Ferring A/S, Ferrosan A/S, Finans Danmark, Finansforbundet, Finansforeningen, Finanshuset i Fredensborg A/S, Finansministeriet, Finans og Lea-

sing, Finansiell Stabilitet, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, First North, F.L. Smidth & Co. A/S, FOA – Fag og Arbejde, Focus Advokater, Food & Bio Cluster Denmark, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, Forbrugsforeningen, Foreningen af Forretningsførere for Udenlandske Forsikringsselskaber, Foreningen af Interne Revisorer, Foreningen af Parallelimportører af Medicin, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen af offentlige indkøbere, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen Industriel Retsbeskyttelse (FIR), Forhandlingsfællesskabet, Forsikring og Pension, Forsikringsforbundet, Forsikringsmæglerforeningen, Forsvarsministeriet, Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, Fo-rumadvokater A/S, FSC, Fødevarer Danmark, Garantifonden for indskydere og investorer, Garantiformuen, Gea NIRO A/S, Glaxomithkline Consumer Healthcare A/S, GN Store Nord A/S, IPR Group, Gode penge, Godkendt teknologisk service (GTS), Gorrissen Federspiel Kierkegaard, GRAKOM, Green Building Council, Green Power Denmark, Hammelsvang Consult, Hans Harding Holding ApS, HBO Nordic, HK, Holme Patent A/S, Horesta Arbejdsgiverorganisation, Horten, Høiberg ApS, H. Lundbeck A/S, Indenrigs- og sundhedsministeriet, Industriforeningen for Generiske og Biosimilære Lægemidler (IGL), Ingeniørforeningen i Danmark, Inspicos, Institut for Menneskerettigheder, International Transport Danmark, Intertrust (Denmark), Interreg North Sea Region, ISACA Denmark Chapter, IT Pro-jektrådet, IT-Branchen, IT-Universitetet, Justitia, Justitsministeriet, Kirk Larsen & Ascanius, KL, Klagenævnet for udbud, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Komiteen for god selskabsledelse, Komiteen for god fondsledelse, Kommunale Tjenestemænd og overenskomstansatte, KommuneKredit, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kooperationen, Kreativitet og kommunikation, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Kromann Reumert, Kulturministeriet, Kuratorforeningen, Kvinderådet, KVINFO, Københavns Universitet, Københavns mode og designskole, Københavns Universitet v/Jens Schovsbo og Morten Rosenmeier, Landbased Gambling Association Denmark (LGA), Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landsdækkende Banker, Landbrug og Fødevarer, Landsforeningen af forsvarsadvokater, Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug, Landsorganisationen i Danmark (LO), Larsen & Birkeholm A/S, Ledernes Hovedorganisation, LEGO Holding A/S, LEGO Juris A/S, LEO-Pharma A/S – Patent, LEO-pharma A/S – Varemærke, Liberale Erhvervs Råd, LIF Lægemiddelindustriforeningen, Lifestyle & Design Cluster, LK A/S, Lokale Pengeinstitutter, LOS De private sociale tilbud, Lund Elmer Sandager Advokatfirma, Lundbeck Pharma, Løje IP, Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD), MADE, Managementrådgiverne, Medicoindustrien, Mejeriforeningen, Mellemfolkeligt Samvirke, Miljøministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, MM Patents ApS, Mobilepay, Mybanker, NASDAQ OMX Copenhagen A/S, Nets A/S, NKT A/S, NOAHs Sekretariat, Nokas Kontantservice P/S, Nordia Advokatfirma, Nordic Blockchain Association,

Nordic Patent Service, Novartis Healthcare A/S, Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S, NSK – National Enhed for Økonomisk Kriminalitet, Nævnenes Hus, Odense Robotics, Offentligt Ansattes Organisationer, Oxfam IBIS, Opfinderforeningen.dk, Orsnes Patent ApS, Oticon A/S, Parcelhus-ejernes Landsforening, Patentgruppen ApS, Patrade A/S, Penneo A/S, Plesner, Plougmann Vingtoft A/S, Professor, dr.jur., Jesper Lau Hansen, Radiometer Medical A/S, Revisornævnet, Rigsadvokaten, Rigsrevisionen, Rockwool International A/S, Roskilde Universitetscenter, Rådet for bæredygtigt byggeri, Rådet for Grøn Omstilling, Rådet for samfundsansvar, SEGES, Sirius Advokater, Skatteministeriet, SMV Danmark, Social-, Bølg- og Ældreministeriet, Statens og Kommunernes Indkøbsservice, Statsministeriet, Styrelsen for Forsyningssikkerhed, Syddansk Universitet, SJP Consult, SMVdanmark, Stakemann, Synch Advokatpartnerselskab, Sø- og handelsretten, Takeda A/S, TDJ Andersen K/S, TEKNIQ, Teknologirådet, Teknologisk Institut, Telekommunikationsindustrien i Danmark, Topsoe A/S, Trafikselskaberne i Danmark, Transportministeriet, TROPA, Udbetaling Danmark, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Udenrigsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, UN Global Compact, Viking Life-Saving Equipment A/S, VINordic – Veterinary Industry Nordic, Virksomhedsforum for Socialt Ansvar, VKR-Holding A/S, Vejdirektoratet, VP Securities og værdipapircentralen, We Build Denmark, WTC-advokaterne, XBRL Danmark, Zacco Danmark A/S, Ældre sagen, Økonomiministeriet, Økonomistyrelsen, Ørsted, Århus Universitet.

Følgende organisationer, myndigheder m.v. har haft bemærkninger til lovforslaget:

Brancheforeningen Aktive Ejere, CO-industri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Fintech Alliance (DAFNIA), Dansk Industri, Dansk Metal, Dansk Offshore, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Rederier, Deloitte Legal, Den Danske Aktuarforening, Den danske Fondsmæglerforening, DJØF, Energy Cluster Denmark, EQUALIS, Finans Danmark, Finansforbundet, Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), FSR (Danske Revisorer), IKA – Foreningen af Offentlige Indkøbere, Ingeniørforeningen IDA, Institut for Menneskerettigheder, KL, Klagenævnet for Udbud (formanden), Kuratorforeningen, Kvinderådet, Landbrug & Fødevarer, Medico Industrien, Rettighedsalliancen, SMV-danmark, og TEKNIQ Arbejdsgiverne.